พระพุทธทำนาย ๑๖ ข้อ

และ

ตำรายาพิเศษ เล่ม ๖

รวบรวมโดย

ประจวบ สาเกตุ

คณะเจ้าภาพจัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

ในงานฌาปนกิจศพ

นางอิน จิตรปรีชา

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๘

พระพุทธทำนาย ๑๖ ข้อ
และ
ตำรายาพิเศษ เล่ม ๖

รวบรวมโดย

ประจวบ สาเกตุ

คณะเจ้าภาพจัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

ในงานฌาปนกิจศพ

นางอิน จิตรปรีชา

ณ เมรุวัดมกุฎกษัตริยาราม

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๘

ระลึกถึงคุณป้า

ในขณะที่คุณป้ายังมีชีวิตอยู่ ท่านทำตัวเป็นที่พึ่งของทุกคนมิได้เลือกที่รักผลักที่ชัง และโดยที่ท่านมิได้มีบุตรธิดา ท่านจึงนำเอาหลาน ๆ มาอุปการะเลี้ยงดู รักและทนุถนอมดูแลเสมือนเป็นลูกในไส้ ยามพวกหลาน ๆ มีทุกข์ คุณป้าก็เป็นทุกข์เป็นร้อนวิตกกังวลเสียยิ่งกว่าความทุกข์ของตนเอง ยามที่หลาน ๆ ได้ดีมีความสุข คุณป้าก็ดีใจและภาคภูมิใจอย่างเห็นได้ชัด

การที่คุณป้าได้สิ้นชีวิตจากไปสู่ปรโลกครั้งนี้ จึงเสมือนร่มโพธิ์ร่มไทรที่เคยให้ความร่มเย็นอบอุ่นต้องโค่นล้มลง หลานทุกคนจึงรู้สึกว้าเหว่ขาดที่พักพิงอาศัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

ด้วยอำนาจบุญกุศลที่คณะหลาน ๆ ได้ร่วมกันบำเพ็ญตามฐานะในงานฌาปนกิจศพคุณป้าครั้งนี้ ขอจงเป็นพลวปัจจัยบันดาลให้วิญญาณของคุณป้าไปสู่สุคติภพ ประสบแต่ความสุขกายสุขใจตลอดไป เทอญ ฯ

อนึ่ง ถ้าการจัดงานฌาปนกิจศพของคุณป้าครั้งนี้ขาดตกบกพร่อง ขอได้โปรดอภัยแก่คณะเจ้าภาพด้วย

นางสืบสาย สังขทัต ณ อยุธยา

น.ส. ผาสุข วาศนา

คุณยายตายเสียแล้ว ?

ทุกเช้า ๆ ขณะที่พวกหลาน ๆ ออกไปทำงานหรือไปโรงเรียน และกลับมาในตอนเย็น จะเห็นคุณยายนั่งอยู่บนม้าตัวใหญ่ใต้ถุนบ้านเป็นประจำ คอยร้องเรียกร้องทักหลานคนโน้นคนนี้ ถามเรื่องการเรียนหรือการงานในหน้าที่ด้วยความเป็นห่วงเป็นใย แม้ในระยะหลังนี้สายตาของคุณยายจะฝ้าฟางไปตามสภาพของคนชรา แต่คุณยายก็คงออกมานั่งอยู่ตรงนั้นไม่เคยขาด สามารถจำเสียงเดินของหลาน ๆ ได้ทุกคน ทักถามได้อย่างแม่นยำไม่เคยพลาด

บัดนี้ พวกหลาน ๆ ไม่มีโอกาสที่จะได้เห็นคุณยายนั่งอยู่ตรงนั้นอีกต่อไปแล้ว รู้สึกว่าหมู่บ้านของพวกเราปราศจากความอบอุ่น ปราศจากหลักชัยของบ้าน ถึงแม้จะรู้ดีว่าคุณยายจะต้องจากไปอย่างไม่มีวันกลับ แต่ก็อดที่จะเหลียวมองตรงที่คุณยายเคยนั่งไม่ได้ และภาวนาให้คุณยายกลับมานั่งดูพวกหลาน ๆ อยู่ตรงนั้นอีก

หลาน ๆ ทุกคนจะทำบุญทำกุศลและสร้างความดีตามคำที่คุณยายเคยสอน เพื่อให้คุณยายจะได้มีความสุขในสวรรค์ชั้นฟ้าตลอดไปชั่วกาลนาน ๆ

ทรามวัย (ฤทัย), ธงชัย – ถนอมศรี, พวงลักษณ์, เดือนฉาย. ใยวรรณ, โชคชัย แห่งตระกูล "สังขทัต ณ อยุธยา" และ สยาม เสวาสิงห์

พระพุทธทำนาย ๑๖ ข้อ

คำกลอนของเก่า
นิยมท่องจำไว้เตือนสติตนเอง

บ่างพระองค์ชินวงศ์จอมไตร
อันอาศัยสาวัตถีบุรีสถาน
ภิกษุสงฆ์สองหมื่นเป็นบริวาร
ทรงสำราญพระทัยในพระเชตุพน
กรุงกษัตริย์ปัสเสนไปทูลถาม
ด้วยข้อความที่นิมิตคิดฉงน
อภิวาทเบื้องบาทพระยุคล
แล้วทูลฝันนั้นแต่ต้นไปจนปลาย
สมเด็จพระชินสีห์โมฬีโลก
จึงดับโศรกกรุงกษัตริย์ให้เหือดหาย
แย้มพระโอฐบรรหารประทานทาย
ว่าอันตรายมิได้มีแก่บพิตร
จะได้แก่ศาสนาตถาคต
กำหนดสองพันเศษสังเกตกิจ

ราษฎรจะร้อนใจดังไฟพิษ
จะวิปริตทุกอย่างต่าง ๆ เป็น

(๑) หนึ่งผีนว่าโคทั้งสี่มีกำลัง
แล่นประดังมาโดยทิศนิมิตเห็น
จะชนกันแล้วร้างห่างกระเด็น
ต่างหลีกลี้หนีเร้นไปหายตัว
โปรดภิปรายทายว่าฤดูฝน
เมฆมนมืดมิดทุกทิศทั่ว
ดังจะปรายสายพิรุณขุ่นเขียวมัว
วายุพัดกลัดกลั้วระบายไป
เกิดลำบากยากไร้แก่ไพร่พล
ด้วยฝนไม่ตกมาในนาไร่
ต้นข้าวผักเต้าแตงเหี่ยวแห้งไป
ผลไม้ม่วงปรางจะบางเบา
เกิดข้าวยากหมากแพงทุกแหล่งหล้า
ชาวประชาแค้นคับลงอับเฉา
ด้วยมนตรีโมหาปัญญาเยา
ลำเอียงเอาอามิสไม่คิดธรรม์

(๒) อนึ่งฝันว่าไม้รุ่นเจริญผล
ดูวิกลเหมือนไม้ใหญ่ในไพรสัณฑ์
พระทรงสัตย์ตรัสทายทำนายพลัน
ภายหน้านั้นชายหญิงจะทิ้งราว
จะคบชู้สู่หาสมาคม
เสพสมกันแต่แรกพึ่งรุ่นสาว
กุมารีจะมีลูกแต่รุ่นราว
อายุไม่ยาวยั่งยืนขึ้นเข็ญมี
(๓) อนึ่งนิมิตว่าแม่โคคาวิล
วอนขอนมลูกกินน่าบัดสี
โปรดภิปรายทายว่านิมิตนี้
ไปภายหน้าจะมีเป็นแน่นอน
พ่อแม่แก่ชรามาหาบุตร
ด้วยสิ้นสุดข้าวปลาทั้งผ้าผ่อน
ต้องมาขอบปลอบขอเผ้าง้องอน
มันจะขอดค่อนสำทับให้อับอาย
หยาบช้าต่อบิดาชนนี
พาทีให้เคืองช้ำทำฉลาย

มิได้มีหิริโอตตัปปะอาย
หยาบคายขี่ข่มด้วยลมพาล
(๔) อนึ่งผีนว่าโคใหญ่เคยไถนา
ไม่นำพาปล่อยทิ้งจากสถาน
เอาลูกโคเทียมไถเข้าใช้การ
ไม่เคยงานเสียรอยย่อยยับไป
เดินแตกแยกข้ามคันนาหนี
ไม่รู้ในท่วงทีทำนองไถ
โปรดพุทธบรรหารว่านานไป
นเรศไทยท้าวพระยาทุกธานี
จะคบคนพาลาปัญญาหยาบ
บ้าบาปหนุ่มคนองให้ครองที่
นับถือว่าสุจริตเป็นมิตรดี
ได้ทีพวกอุทามก็ลามลวน
ถึงได้เป็นเสนาปรึกษาความ
ทำวู่วามตามศักดิ์แล้วหักหวน
ทั้งชอบผิดมิได้คิดที่ข้อควร
เอาแต่ส่วนสินบนคนเข็ญใจ

(๕) อนึ่งฝันว่ามีม้านั้นสองปาก
เห็นหญ้าอยากปากอ้าน้ำลายไหล
บุรุษสองปองป้อนจนอ่อนใจ
หยิบหญ้าหย่อนยื่นให้ไม่เว้นวาย
มีพระพุทธฎีกาพยากรณ์
ผู้ตัดร้อนความราษฎร์สิ้นทั้งหลาย
จะรวบรวมกันกินทั้งสองฝ่าย
แนะนำให้ท้ายโจทก์จำเลย
กินพลางทางข่มด้วยลมลวง
เหนี่ยวหน่วงถามทิ้งแล้วนิ่งเฉย
บ้างอาศัยใช้การจนนานเลย
ความก็เกยแห้งร้างอยู่ค้างปี

(๖) อนึ่งฝันว่าสุวรรณภาชน์ทอง
สุนัขปองขึ้นนั่งน่าบัดสี
เอื้อนพระโอฐโปรดพุทธวาที
ว่าพาลาจะได้ที่เสนานาย
จะหยิ่งยศมาลำทับไม่นับปราชญ์
เสพสังวาสคนพาลสมานหมาย

เหมือนขมิ้นขยำน้ำปูนละลาย
ทั้งไพร่นายทีคนองกำพองพาล

(๗) อนึ่งผ้นมีผู้พื้นเชือกหนัง
อยู่เคหังเพิงพะในสถาน
ปลายเชือกเสือกห้วยลงย้อยยาน
สุนัขนอนใต้ร้านกัดกินไป
ยิ่งพื้นก็ยิ่งสั้นไปหมดสิ้น
หายืดลงถึงดินนั้นได้ไม่
พระโลกุตตราจารย์บรรหารไว้
ว่านานไปจึงจะเห็นที่เข็ญมี
ชายหาลาภสการมาบ้านเรือน
แต่หญิงเบือนบากบ่ายจำหน่ายหนี
แสนงอนซ่อนทรัพย์ดูอัปรีย์
แกล้งข่มขี่หยาบคายให้ชายกลัว
ทำยอกย้กลักทรัพย์ส่งให้ชู้
ตะแคงค้อนข่มขู่ทำเหนือผัว
ชายเขลาเมารักสมัครม้ว
เห็นผัวกลัวกลับข่มให้สมใจ

(๘) อนึ่งฝันว่าประชาชนขนน้ำ
ช่วยกันปล้ำเทส่งลงตุ่มใหญ่
ตุ่มน้อยร้อยพันเรียงกันไป
หามีใครเทใส่แต่สักคน
พระวรญาณโปรดประทานปกาสิต
แนะนิมิตทายเข้ญให้เห็นผล
ว่าภายหน้าเสนาเป็นนายพล
ราษฎร์จะปล้นทรัพย์ใส่ในตุ่มโต
ยิ่งมีก็ยิ่งได้ออกเหลือล้น
ยิ่งยากจนจะยับหนักลงอักโข
จะรุ่งงานตระการหน้าแต่พาโล
ที่ซื่อ ๆ ก็จะโซดังตุ่มน้อย
(๙) อนึ่งฝันว่าในสระปทุมา
มีหมู่กุ้งกุมภาม้จฉาหอย
วารีรอบขอบใสมิใช่น้อย
กลางกลับถอยขุ้นขุ่นสุบันมี
พระทรงญาณบรรหารให้เห็นเหตุ
ว่าประเทศที่สุขเกษมศรี

กษัตริย์ทรงสืบพงศ์ประเพณี
เป็นบุรีที่ประชุมประชากร
จะแรมร้างว่างราเป็นป่าแขม
ทั้งคาแฝกแทรกแซมขึ้นสลอน
ทางชลวิกลกรายเป็นชายดอน
ราษฎร์จะร้อนแรมสุขทุกเดือนปี
ด้วยกรรมแห่งฝูงสัตว์วิบัติเป็น
ไม่เคยเห็นก็ได้เห็นเป็นถ้วนถี่
ที่น้ำกลางขุ่นค่นคือมนตรี
จะย่ำยีบีทาประชาชน
จะรุกรานแก่ไพร่ใช้ระดม
คิดขี่ข่มเอาทรัพย์อยู่สับสน
ในเดือนนอกเดือนใช้เปื้อนปน
สุดทนที่จะทานด้วยการรุม
ทำการหลวงแล้วก็ให้ทำการนาย
พวกไพร่ราษฎร์พลัดพรายเข้าสร้องสุม
จะหลบลี้หนีหน้าเข้าป่าชุม
ประคองคุมพวกเข็ญค่อยเย็นใจ

(๑๐) อนึ่งฝันว่าคนหนึ่งนั่งหุงข้าว
หม้อเดียวเล่าหลากล้นพ้นวิสัย
บ้างดิบบ้างสุกระคนปนกันไป
บ้างก็เปียกบ้างก็ไหม้ไม่มีดี
พระแย้มโอษฐโปรดพุทธฎีกา
ว่าเทวาผู้รักษาบุรีศรี
พระเสื้อเมืองทรงเมืองเรืองฤทธี
ประเพณีพลาดเพี้ยงไม่เที่ยงทัด
เทวันอันรักษาศาสนา
จะรักษาแต่คนที่อาสัตย์
ผู้มีศีลก็จะเสียศีลาวัตร
แม้มิตรรักก็จักตัดความรักตน
ฝูงราษฎร์จะอาพาธเป็นป่วยไข้
เกิดมตภัยร้ายแรงทุกแห่งหน
ประเพณีปีเดือนก็เปือนปน
ระดูฝนหนาวร้อนก็ผ่อนไป
(๑๑) อนึ่งฝันเห็นแก่นจันทน์แดง
ราคาแพงเลิศล้ำในต่ำใต้

ชายเขลาเอามาไม่แจ้งใจ
เอาไปแลกนมโคเสียง่ายดาย
ทรงพุทธทำนายภิปรายโปรด
ภายหน้าโสดหมู่สงฆ์สิ้นทั้งหลาย
จะแนะนำพระธรรมอันเพริดพราย
เที่ยวเร่ขายแลกทรัพย์มาซื้อกิน
ไม่อดสูดูร้ายละอายบาป
นิยมหยาบเอื้อมอาจประมาทหมิ่น
ก่อกรรมกระทำตนให้มลทิน
เหมือนหนึ่งกินยาตายไม่หมายเป็น

(๑๒) ฝันหนึ่งเล่าเห็นน้ำเต้านั้นจมชล
ดูวิกลไม่เคยพบประสบเห็น
พุทธบรรหารว่านานไปจะเป็น
ที่ข้อเข็ญของสัตว์วิบัติมี
คือนักปราชญ์รู้ธรรมจะต่ำต้อย
พาลาลอยเฟื่องฟูชูศักดิ์ศรี
ผู้พงศาตระกูลประยูรมี
จะลับลี้เสื่อมสูญประยูรยศ

ที่คนพาลจะรานเริงบันเทิงหน้า
เจรจาผิดธรรมไปทั้งหมด
ใครปลอกปลิ้นลิ้นลมเป็นคมคด
รู้โป้ปดกลอกกลับนับถือกัน
(๑๓) อนึ่งฝันเห็นคีรีนั้นลอยน้ำ
ประหลาดล้ำหลากใจที่ในฝัน
พระทรงญาณบรรหารให้เห็นพลัน
ภายหน้านั้นผู้มีศักดิ์จะรักพาล
จะชูชุบทรชาติที่ต่ำช้า
ขึ้นเป็นเอกอัครเสนาในสถาน
ให้ยศศักดิ์สืบสายเป็นนายการ
ได้ห่วงทีพวกชนพาลสำราญใจ
(๑๔) อนึ่งฝันนั้นว่ากบขบงูร้าย
กัดจนตายแล้วล้วงกินจนสิ้นไส้
พระแย้มโอฐโปรดสัตว์ตรัสภิปราย
ภายหน้าไซร้หญิงพาลจะรานชาย
จะขี่ข่มด้วยลมลิ้นหมิ่นให้กลัว
และใช้ผัวเทียมทาสดังมาทหมาย

ผัวสมานน้ำใจมิให้ระคาย
ชาติหญิงร้ายก็ยิ่งลามคำรามรน
(๑๕) หนึ่งฝันว่าพญาหงส์เหมราช
เข้าปนฝูงกากาจน่าฉงน
แล้วเคารพนบนอบเข้ายอบตน
ยอมระคนคบค้ากับกาพาล
สมเด็จพระสรรเพชญ์โลกโมลี
จึงเผยพุทธวาทีทรงบรรหาร
ว่าผู้ดีมีตระกูลจะถึงกาล
พวกคนพาลจะย่ำยีผู้ปรีชา
สันดานทาสต่ำใต้จะได้ดี
แล้วข่มขี่ผู้มีซึ่งพงศา
พวกเหล่าปราชญ์จะปลีกตัวกลัววาจา
ส่วนพาลาได้ทีไม่มีอาย
(๑๖) อนึ่งฝันว่าเนื้อสมันนั้นไล่เสือ
พยัฆเบื่อเบือนหน้าเข้าป่าใหญ่
มีพุทธบรรหารประทานไว้
ว่าศิษย์ไซร้จะแค้นคิดพิชิตครู

จะหักหาญร่านผู้ใหญ่ให้เป็นน้อย
สำทับถ้อยขี่ข่มคารมขู่
ยกตัวตนเข้าประกวดอวดอ้างรู้
แล้วลบหลู่สู้ธรรมด้วยคำพาล
สงฆ์ผู้ศีลบริสุทธิ์จะซุดเศร้า
ผู้เป็นเจ้าจะหลีกสิ้นจากถิ่นฐาน
ซึ่งบพิตรนิมิตเห็นสิบหกประการ
ไม่มีเหตุเพทพานในพระองค์
จะได้แก่โลกทั้งหลายในภายหน้า
พิจารณาจำไว้อย่าลืมหลง
จะเสื่อมสูญเมธีกระวีวงศ์
และฝูงหงส์พงษ์ประยูรตระกูลพราหมณ์
จะเฟื่องฟูแต่ผู้ชมนิยมหยาบ
ที่แบกบาปหาบนรกไว้เต็มหาม
ทั้งกองกรรมก็จะนำสนองตาม
สลักหนังสุนัขนามเมื่อยามตาย
พระไตรรัตน์ก็วิบัติลงมัวหมอง
ไม่แผ้วผ่องรัสมีวิเชียรฉาย
ศักราชคำรบสองพันปลาย
จะต้องเป็นเช่นพุทธทำนายไว้แน่เอย ฯ

ตำรายาพิเศษ เล่ม ๖

รวบรวมจากตำรายากลางบ้านของไทย
เคยใช้ได้รับผลดีมาแล้วทั้งสิ้น

๑. ยาอายุยืน

ทิ้งถ่อน, ตะโกนา หาเปลือกเตรียมไว้
บอระเพ็ด, แห้วหมู หาดูให้ได้
เมล็ดข่อย, พริกไท หกสิ่งเสมอกัน
ทำเป็นผงแล้ว น้ำผึ้งละลายฉัน
อันละหนึ่งพึงปั้น เท่าเมล็ดพุทรา ฯ

(ของโบราณมีผู้เห็นผลมาแล้ว)

๒. ยาแก้พิษคางคก

คางคกข่วนกาย พิษร้ายหนักหนา
ตัดต้นบอนมา เอาโคนเผาไฟ
ข้างปลายน้ำฉี่ จี้ปากแผลไว้
พิษหายทันใด เคยใช้หายแล ฯ

(ของโบราณเคยเห็นผลมาแล้ว)

๓. ยาอายุวัฒนะ

สิทธิการิยะ ยาอายุวัฒนะขนานนี้ ท่านให้เอา

๑. **สมอไทย** ๕ ผล ลงด้วยพระเจ้าห้าพระองค์ (นะ โม พุท ธา ยะ)

๒. **เมล็ดในสลอด** (กินลง) ๗ เม็ด ลงด้วย สัง วิ ธา ปุ กะ ยะ ปะ (หัวใจพระธรรมเจ็ดคัมภีร์)

๓. **แห้วหมู** ๓ หัว ลงด้วย มะ อะอุ (หัวใจพระรัตนตรัย)

๔. **บอระเพ็ด** ยาว ๓ องคุลี ตัด ๓ ท่อน ลงด้วย อิ สวา สุ (หัวใจอิติปิโส)

๕. **หัวเข้าค่า** ๔ หัว ลงด้วย ทุ สะ นิ มะ

๖. **ใบโคนดินสอ** ๓๒ ใบ ลงด้วยอาการ ๓๒

๗. **ยาดำ** หนัก ๑ บาท

เอาตัวยาทั้งเจ็ดสิ่งนี้ใส่ลงในถ้วยเจ็ดใบ เอาน้ำผึ้งแท้ใส่ลงแช่ให้ท่วมตัวยา แล้วเสกด้วยคาถาว่า เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา ธัมมา

ให้เริ่มทำยานี้ในวันเสาร์ แช่ไว้จนครบเจ็ดวัน เอาตัวยาออกมาผสมกัน น้ำผึ้งที่แช่ใบโคนดินสอเก็บเอาไว้เป็นกระสาย น้ำผึ้งที่แช่ยาอื่น ๆ นำเอาไปเททิ้งในน้ำที่ไม่โสโครก

เอายาที่ทำเป็นผงแล้วมาผสมกับน้ำผึ้งที่แช่ใบโคนดินสอ เวลาจะกินให้ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดในพุทธรักษา ต้องเริ่มกินในวันพฤหัสบดี วันแรกกินเพียงเม็ดเดียว วันต่อไป (วันศุกร์) กินสองเม็ด วันที่สาม (วันเสาร์) กินสามเม็ด แล้วหยุดดูกำลังเสียก่อน ถ้ากำลังน้อย (ถ่ายมาก) ให้ลดกินวันละเม็ดต่อไป ถ้ากำลังมากท่านให้กินวันละสามเม็ดตลอดไป

ยานี้ท่านว่ากินไปได้ ๑๕ วัน โรคภัยในกายตัวจะหายสิ้น มีกำลังดีมาก กินไปได้ ๑ เดือนเสียงจะมีกังวานไพเราะ กินไปจนถึง ๑ เดือนครึ่งจะคงกะพันชาตรีในตัว กินจนถึงสองเดือนตัวจะเบา เดินเหินคล่องแคล่วปานลมพายุ กินถึงสามเดือนมีปัญญากว่าคนทั้งหลาย กินสี่เดือนปรารถนาสิ่งใดได้สมหวัง

ยานี้ท่านตาเดโชคิดปริศนาได้มาจากเมืองเขมร ผู้ใดพบให้บอกกันต่อ ๆ ไป เป็นบุญกุศลแล ฯ

ข้าพเจ้าได้ตำรายานี้มาจาก นางประทิน ศรีทองอ้น

ประจวบ สาเกตุ

ตำรายาพิเศษต่อไปนี้
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเจ้าของ
คุณกิมกี ชื่นโอรานต์

---

๑. ยากวาดแก้ทรางชักในเด็ก (๕๗)

จากคัมภีร์ดึกดำบันแพทย์ประจำบ้าน

๑. ลิ้นทะเล ๒. ก้ามปูทะเล ๓. มูลนกพิราบ ๔. มูลแมลงสาบ ๕. น้ำประสานทอง ทั้งห้าสิ่งนี้หนักเท่ากัน ๖. ผิวมะกรูด ๗ แว่น ๗. ขิง ๗ แว่น ๘. ดีปลี ๗ ดอก

ยาทั้งแปดสิ่งนี้ใส่ไฟสุมให้สุกระอุดีเสียก่อน แล้วบดให้ละเอียดผสมกับน้ำหมากดิบ ปั้นเป็นแท่งใส่โหลเก็บไว้ ถึงคราวจะใช้ให้ฝนกับน้ำดอกไม้ กวาดคอเด็กแก้ทรางชักวิเศษนัก

อีกขนานหนึ่งท่านให้เอาแววนกยูง ตำปั่นให้ละเอียดที่สุดผสมกับน้ำมะนาว ใช้กวาดแก้ทรางชักได้ดีเช่นเดียวกัน

๒. ยาธาตุประจำท้องเด็ก (๖๐)

๑. ตาลดำ ๒. ตาลขโมย ๓. เปลือกสันพร้านางแอ ๔. ขมิ้นอ้อย ๕. หญ้าใต้ใบ ๖. หัวไพล ๗. เทียนเยาวภาณี ๘. เปลือกตะขบ ๙. น้ำประสานทองสะตุ ๑๐. สารส้ม ๑๑. จันทน์ทั้งสอง

ตัวยาทั้งสิบเอ็ดสิ่งนี้หนักเท่ากัน ๑๒. ใบกระเบาหนักเท่ายาทั้งหลาย

บดปั้นเป็นเม็ดเก็บไว้ละลายกับน้ำสุรา กินเป็นประจำตั้งแต่คลอด ธาตุทั้งสี่ของเด็กจะเป็นปกติ ฯ จากแพทย์ประจำบ้าน

๓. ยาหอมแก้โลหิตต่าง ๆ (๘๐)

๑. ใบพิมเสน ๒. ใบสันพร้านางแอหอม ๓. เปราะหอม ยาทั้งสามสิ่งนี้หนักเท่ากัน ๔. จันทน์แดง หนักเท่ายาทั้งหลาย ตำเป็นผงเก็บไว้

เวลาจะรับประทาน เอา ๑. ดีหมูเถื่อน (หมูป่า) ๒. ดีงูเหลือม ๓. ดีวัวเถื่อน ๔. พิมเสน บดผสมกับยาผงข้างต้น

รับประทานแก้พิษร้ายต่าง ๆ อันเกิดจากโลหิต ดีนักแลฯ

๔. ยาบำรุงโลหิต (๘๑)

๑. ผักเป็ดแดง หนักหนึ่งชั่ง ๒. ดีเกลือฝรั่ง หนักหนึ่งชั่ง ๓. ดินประสิว หนักสี่ตำลึง ๔. สารส้ม หนักหนึ่งตำลึง ๕. มะกรูด ๓๓ ผล

ปอกเอาเฉพาะเปลือกและผิวมะกรูดต้มกับผักเป็ดแดง คั้นเอาแต่น้ำลูกมะกรูดนั้นบีบเอาน้ำลงผสมกับดินประสิวและดีเกลือ สารส้ม

ดองไว้รับประทาน ดีนัก บำรุงโลหิตให้งาม ผิวพรรณดีแลแก้กะษัยได้ด้วย

๕. ยาแก้หญิงตกโลหิต (๘๓)

๑. เสนียด เอาทั้งห้า (ใบ, กิ่ง. ต้นหรือเปลือก, ดอก ผล, ราก) ๒. จุกหอม ๓. จุกกระเทียม ๔. ใบพลวง ๕. ฝางเสน รวมเป็นยาเก้าสิ่ง หนักสิ่งละหนึ่งบาท ๑๐. ดิน-ประสิว หนักหนึ่งสลึง ใส่หม้อดินต้มรับประทาน แก้หญิงมีครรภ์ตกโลหิต หรือแก้ไข้กะษัยก็ได้

๖. ยาแก้โลหิตเน่าอยู่ในทวารหรือช่องคลอด (๙๑)

๑. เปลือกมะยมตัวผู้ ๒. เปลือกมะไฟ ๓. เปลือกสะท้อน ๔. รากตองแตก ๕. ใบสมอทะเล

ยาทั้งห้าสิ่งนี้เอาเสมอภาคกัน ใส่หม้อดินต้ม ใส่น้ำให้ท่วมยาแล้วต้มเคี่ยวไปจนน้ำสามส่วนแห้งลดเหลือหนึ่งส่วน รับประทานแต่พอแก่กำลัง แก้โรคโลหิตเน่าร้ายในกายตัวหายแล ใช้ได้ทั้งชายและหญิง อย่ารับประทานให้เกินกำลังเป็นอันขาด

๗. ยาแก้ไข้คลั่งเพ้อ (๔๖)

๑. ขี้เหล็กทั้งห้า (ใบ, กิ่งก้าน, ต้นหรือเปลือก, ดอกผล, ราก) ๒. รากหวายขม ๓. รากไม้ไผ่รวก ๔. หัวข่าอ่อน ๕. หัวหอม ๖. หัวขมิ้นอ้อย ๗. บอระเพ็ด ๘. แก่นสน ๙. สักขี ๑๐. รากส้มี ๑๑. สมอทั้งสาม (สมอไทย สมอเทศ, สมอพิเภก) ๑๒. ใบส้มป่อย ๑๓. ผลมะขามป้อม (แกะเอาเฉพาะเนื้อ) ยาทั้งสิบสามสิ่งนี้ หนักอย่างละหนึ่งบาท

๑๔. ฝักราชพฤกษ์ หนึ่งฝัก ๑๕. ก้านสะเดาพร้อมทั้งใบ สามสิบสามก้าน

ต้มรับประทานแก้ไข้คลั่งเพ้อต่าง ๆ ดีนัก ใช้ได้ผลมามากแล้ว

๘. ยาแก้เหน็บชา (๔๘)

๑. สักขี ๒. ใบมะกา ๓. แก่นแสมทั้งสอง ๔. หัวแห้วหมู ๕. แก่นขี้เหล็ก ๖. แก่นไม้สัก ๗. แก่นขนุน ๘. ฝักคูณ ๙. สะค้าน ๑๐. รากช้าพูล ๑๑. มะตูมอ่อนตากแห้ง ๑๒. ใบมะคำไก่

ยาทั้งหมดนี้ เอาเสมอภาคกัน ต้มรับประทานแก้เหน็บชาวิเศษนักแล ฯ

๙. ยาผงแก้ริดสีดวง (ทวาร) พลวก

๑. ดีปลี ๒. พริกไทย ๓. ลูกจันทน์ ๔. เทียนขาว ๕. เทียนดำ ๖. สมุลแว้ง ยาทั้งหกสิ่งนี้เอาเสมอภาคกัน ตำเป็นผงเก็บไว้

ละลายกับน้ำผึ้ง รับประทานแก้โรคริดสีดวงพลวกดีนัก ได้เคยแก้หายมามากแล้ว เป็นหลายปีก็หายแล ฯ

๑๐. ยาแก้ลมอัมพฤกษ์อัมมพาต มือตายเท้าตาย

๑. น้ำมะนาว ๒. น้ำมะงั่ว ๓. มะกรูด ๔. เปลือกทองหลางใบมน ๕. ไพล ๖. ข่า ๗. ขมิ้นอ้อย ๘. กุ่มทั้งสอง (กุ่มบก, กุ่มน้ำ) ๙. กะเทียม ๑๐. เจตมูลเพลิง ๑๑. พริกไทยอ่อน ๑๒. ผักเสี้ยนผี ๑๓. เกลือแกง ๑๔. ลูกจันทน์ ๑๕. การะบูน

ยาทั้งสิบชนิดนี้เสมอภาคกัน ตำเป็นผง ละลายน้ำดอกไม้เป็นกระสาย เคยหายมาหลายรายแล้ว

๑๑. ยาแก้ปากเปื่อย

๑. ฝักสำโรงเผาไฟ ๒. งวงตาลเผาไฟ ๓. น้ำประสานทองสะตุ ยาทั้งสามสิ่งนี้ตำเป็นผงละเอียด ใช้น้ำท่าหรือน้ำคลองเป็นกระสาย ทาแก้ปากเปื่อยลิ้นเปื่อย ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ หายแล ฯ

๑๒. ยาอินทรีย์วาโย

๑. ลูกจันทน์ ๒. ดอกจันทน์ สิ่งละหนึ่งส่วน ๓. ตรีกะตุก ๔. รากเจตมูลเพลิง ๕. รากช้าพลู เอาสิ่งละสี่ส่วน ๖. เถาสะค้านเอาหกส่วน ตำเป็นผงละลายน้ำผึ้ง น้ำขิง หรือน้ำเย็นเป็นกระสาย

รับประทานแก้ลมทั้งปวงภายในกาย แก้ริดสีดวงผอมแห้ง ผอมเหลืองหายแล ฯ

ยาทั้งสิบสองขนานนี้ คัดมาจากคัมภีร์ดึกดำบรรพ์ แพทย์ประจำบ้าน

๑๓. ยาแก้อาเจียนเมื่อตั้งครรภ์ (แพ้ท้อง)

๑. แก่นสน ๒. จันทน์เทศ ๓. เทพทาโร ๔. ขิงแห้ง ๕. แห้วหมู ๖. ลูกผักชี ๗. มะตูม ๘. รากช้าพลู ๙. หญ้าตีนนก ๑๐. รากแฝกหอม ๑๑. หัวหอม ๑๒. ต้นตะไคร้ ๑๓. ลูกยอเผาไฟ่พอสุก ผสมกันต้มรับประทานแก้คลื่นเหียนอาเจียรดีนัก แม้คนที่ไม่แพ้ท้องก็ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ หายแล ฯ

๑๔. ยาครรภ์รักษา

๑. โกฐ ทั้งห้า ๒. เทียน ทั้งห้า ๓. บัวน้ำ ทั้งห้า ๔. จันทน์ ทั้งสอง (จันทน์แดง จันทน์ขาว) ๕. กฤษณา

๖. กะลำพัก ๗. ขอนดอก ๘. ชะลูด ๙. แก่นสน ๑๐. รากสามสิบ ๑๑. เทพทาโร ๑๒. อบเชย ๑๓. เปลือกสมุลแว้ง ตัวยาทั้งยี่สิบหกนี้ หนักเท่ากัน ต้มด้วยหม้อดิน รับประทานเช้า–เย็น เป็นยาแก้ครรภ์วิปลาศ รักษากุมารในครรภ์ให้แข็งแรงเป็นปกติ ฯ

๑๕. ยาแก้บิดมูกเลือด

๑. เปลือกฝิ่นต้น ๒. เปลือกขี้อ้าย ๓. รากชะพลู ๔. เถาสะค้าน ๕. เปลือกผลทับทิม ๖. ผลสมอเทศ ๗. ผลสมอพิเภก ๘. เนื้อครั่ง ๙. ลูกจันทน์ ๑๐. ดอกจันทน์ ๑๑. กระวาน ๑๒. กานพลู ๑๓. ดีปลี ๑๔. เทียนดำ ๑๕. ลูกเบญกานี ๑๖. เปลือกปรง ๑๗. ใบเทียน ๑๘. ใบทับทิม

ตัวยาทั้งสิบแปดอย่างนี้ ต้มรับประทานเวลาบ่าย–เวลาเย็น ใช้เป็นยาคุมธาตุ แก้ลงท้องเป็นมูกเลือด แก้โรคบิด ใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่หายมามากแล้วแล ฯ

๑๖. ยาสดขับเลือด

๑. เกลือสินเธาว์ ๒. กระเทียม ๓. พริกไทย ๔. สารส้ม ๕. กระวาน ๖. กานพลู ๗. เกลือแกง ยาทั้งเจ็ดสิ่งนี้ สิ่งละหนึ่งส่วนเท่ากัน ๘. ดีปลี สองส่วน

๙. ขิง สองส่วน ๑๐. ไพล สองส่วน ๑๑. เทียนดำ สี่ส่วน

ยาทั้งสิบเอ็ดสิ่งนี้ โขลกให้ละเอียดดี กินสด ๆ โดยละลายกับน้ำสุราใช้เป็นยาขับเลือดเน่าร้ายในการคลอดบุตรและแก้ปวดมดลูก ดีนัก ๆ

๑๗. ยาดองเหล้าสำหรับคนอยู่ไฟ

๑. หญ้ายอนไฟ สี่บาท ๒. สารส้ม หนึ่งบาท ๓. เจตมูลเพลิงแดง หนึ่งบาท ๔. ขิง หกบาท ๕. ดีปลี หนึ่งบาท ๖. พริกไทย หนึ่งบาท ๗. กระเทียม หนึ่งบาท ๘. เกลือ หนึ่งหยิบมือ

ยาทั้งหมดนี้ เอาแยกกันตำในครกพอช้ำ ๆ แล้วรวมห่อผ้าขาว ใส่โหลแช่สุรา รับประทานได้ทุกเวลา เป็นยารัดมดลูกให้แห้งสนิทมดลูกเข้าอู่ ใช้เมื่อคลอดบุตรแล้วสิบวันเป็นต้นไป

๑๘. ยาบำรุงน้ำนม

๑. ผลเร่ว ๒. ใบกระวาน ๓. กานพลู ๔. พริกไทย ๕. ขิงแห้ง ๖. ดีปลี ๗. อบเชย ๘. ดอกบุนนาก ยาทั้งแปดสิ่งนี้หนักเสมอภาคกัน ๙. ระย่อม เท่ายาทั้งหลาย บด

เป็นผงปั้นเม็ด ละลายกับสุรารับประทานครั้งละหนักหนึ่งเฟื้อง วันละหนึ่งครั้ง ทำให้น้ำนมข้นและบำรุงน้ำนมให้ออกมาก

๑๙. ยาพอกผีที่นม

๑. ใบฝ้าย ๒. แป้งข้าวหมาก ๓. ข้าวไหม้ ๔. ขมิ้นอ้อย ยาทั้งนี้หนักเท่ากัน ตำให้แหลก ใช้พอกผีที่นม ให้ยุบและถอนพิษผี พอกวันละสองเวลาหายแล

๒๐. ยาหม้อบำรุงโลหิตระดู

๑. เทียนดำ ๒. ดอกบุนนาก ๓. พริกไทย ๔. เกษรบัวหลวง ๕. ดีปลี ๖. เจตมูลเพลิง ๗. ขิงแห้ง ๘. ชะพลู ๙. เลือดแรด ๑๐. สะค้าน ๑๑. สารส้ม ๑๒. ดินประสิว ๑๓. ครั่ง ตัวยาทั้งสิบสามสิ่งนี้หนักสิ่งละหนึ่งบาทเท่ากัน ๑๔. คำฝอยหนักหกสลึง ๑๕. ยาข้าวเย็นเหนือ ๑๖. ยาข้าวเย็นใต้ สองสิ่งนี้หนักสิ่งละสองบาท ๑๗. แก่นประดู่ลาย หนักแปดบาท ยาทั้งหมดสิบเจ็ดสิ่งนี้ใส่หม้อดินต้มรับประทานเช้าเย็น เป็นยาบำรุงโลหิตให้งาม แก้ปวดมดลูกเพราะโลหิตระดูไม่สะดวก

ยาทั้งแปดขนานข้างต้นนี้ เป็นของ **พระยาแพทย์พงศาวิสุทธาธิบดี** (**สุ่น สุนทรเวช**) ผู้วางตำรายา **"หมอประจำบ้าน"** ของไทยเรา

๒๑. ยาแก้หญิงตกโลหิต

๑. ขิงสด ๒. ชะเอมเทศ ๓. ชะเอมไทย หนักอย่างละเท่ากัน ตำเป็นผงละเอียด ใช้น้ำสุราเป็นกระสาย สำหรับหญิงมีครรภ์ที่ตกโลหิตทั้งทวารหนักทวารเบา หายเด็ดขาดนัก

๒๒. ยาแก้เลือดตีขึ้น

๑. หนังกระเบนเผาไฟ ๒. กระเทียม ๓. พริกไทย ๔. ขิง ๕. สารส้ม ๖. สลอด เสมอภาคกัน ทำเป็นผงละลายน้ำสุราเป็นกระสาย แก้เลือดตีขึ้น มีอาการให้ชักจนสลบไป ใช้เฉพาะเมื่อคลอดบุตรแล้วเท่านั้น

๒๓. ยาต้มแก้สันนิบาตหน้าเพลิง

๑. ใบมะกา หนักห้าตำลึง ๒. ยาดำ หนักสองบาท ๓. ใบส้มป่อย พอควร ๔. ผักคูณ สามผัก ๕. ลูกมะคำดีควาย เจ็ดผล ๖. มะกรูด สามสิบสามผล (ผ่าสี่ เอาแต่สามซีก) ต้มรับประทาน ยาไม่ทันจืดก็หายแล ฯ

๒๔. ยาแก้สันนิบาตเลือด

๑. แกแล ๒. แก่นขนุน ๓. แก่นสน ๔. ข่า ๕. สักขี ๖. แก่นขี้เหล็ก ๗. ไม้สัก ๘. จันทน์แดง ๙. จันทน์ขาว ๑๐. ตับเต่าน้อย ๑๑. ตับเต่าใหญ่

๑๒. แก่นกันเกรา ๑๓. แก่นปรู ๑๔. เมล็ดฝ้าย ๑๕. ดอกสารภี ๑๖. ดอกพิกุล ๑๗. ดอกบุนนาก ๑๘. ดอกบัวหลวง ๑๙. ดอกมะลิ ต้มกินแก้สันนิบาตเลือดและแก้ไข้เพื่อโลหิตระดูพิการดีนัก

๒๕. ยาแก้ไฟประลัยกัลป์

๑. เกลือแกง ๒. หอยสังข์เผาไฟ ๓. สารส้ม ๔. ดินประสิว ๕. ลูกจันทน์ ๖. เทียนดำ ๗. เทียนขาว ๘. ขิงแห้ง ๙. กระชาย ตัวยาทั้งเก้าสิ่งนี้หนักอย่างละเก้าสลึง ๑๐. ไพล หนักหนึ่งบาท บดเป็นผง ใช้น้ำส้มสายชูหรือน้ำสุราเป็นกระสาย แก้โลหิตเน่าร้ายมิให้ตีขึ้น ทำให้เข้าไฟได้ ยานี้มีคุณในการขับเลือดร้าย แก้โทษระดู แก้จุกเสียดและเคลื่อนเหียนอาเจียนอันเกิดจากระดูไม่ปกติ

๒๖. ยาดอง แก้เลือดเสีย

๑. แสมสาร ๒. สะค้าน ๓. ผักเป็ดแดง ๔. ดีปลี ๕. รากมะคำไก่ ๖. แสมทะเล ๗. ลูกมะขามป้อม ๙. เถาวัลย์เปรียง ๙. รากชะพลู ๑๐. แกแล ๑๑. ฝางเสน ๑๒. แก่นขี้เหล็กเลือด ยาทั้งสิบสองสิ่งนี้ หนักสิ่งละสี่บาท ๑๓. ดินประสิวสิบสลึง ๑๔. เกลือแดง หนึ่งชาม ๑๕. มะกรูด

สามสิบสามผล เอาตัวยาทั้งสิบห้าสิ่งนี้ใส่หม้อเติมน้ำพอท่วม ต้มให้เดือดดีเสียก่อน แล้วดองไว้กลางแจ้งจนผลมะกรูดเปื่อย แก้เลือดเสีย ผอมแห้ง แก้ไอ แก้ริดสีดวง ทุกชนิด แก้โรคกะสัยผอมแห้ง ใช้ได้ทั้งชายและหญิง

๒๗. ยาต้มแก้เลือดแห้ง

๑. มะคำไก่ ทั้งห้า ๒. แก่นแสมสาร ๓. แก่นแสมทะเล ๔. ฝางเสน ๕. ใบมะกา ๖. สารส้ม ๗. ยาดำ ๘. เปลือกต้นทองหลาง ตัวยาทั้งแปดสิ่งนี้หนักสิ่งละห้าบาท ๙. เกลือแกง สามถ้วย ๑๐. ผักคูณ ต้มรับประทานแก้เลือดแห้งเกาะกระดูกสันหลัง เป็นลูก เป็นก้อน เป็นดานในท้อง กลิ้งขึ้นกลิ้งลงได้

๒๘. ยาต้มแก้เลือดแห้ง (ขนานที่สอง)

๑. รากมะแว้ง ทั้งสอง ๒. ฝางเสน ๓. คำฝอย ๔. สารส้ม หนักสิ่งละสองบาท ๕. เมล็ดฝ้าย หนึ่งกำมือ ต้มกินเป็นยาบำรุงเลือดเช่นเดียวกับขนานข้างต้น

พิมพ์ที่ ร.พ. เลี่ยงเชียงจงเจริญ ๑๙๙ ถนนบำรุงเมือง ต. สำราญราษฎร์ กรุงเทพ ฯ
โทร. ๒๒๓๗๙๘, ๒๒๙๓๙๔ นายวิกรม วิสารทะ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๙